

Wegwijzer

nieuwe leden

D66

Versie september 2009

Inhoudsopgave

1. Voorwoord van de voorzitter	3
2. De vereniging Democraten 66	4
2.1 Missie	
2.2 Politieke uitgangspunten: de vijf richtingwijzers	
2.3 Organisatiestructuur	
2.4 Rechten van een lid	
3. Actief worden binnen D66	7
3.1 Nieuweledenbijeenkomsten	
3.2 Activiteiten bezoeken	
3.3 Inhoudelijk meedenken	
3.4 Meehelpen met de campagne	
3.5 Actief worden in een bestuur	
3.6 Doneren en fundraising	
3.7 Jezelf verkiesbaar stellen	
3.8 Werken voor D66	
4. Landelijke organisatie	12
4.1 Landelijke organen	
4.2 Landelijke communicatie	
5. Regionale organisatie	17
5.1 Regionale organen	
5.2 Het regiobestuur	
5.3 De Statenfractie	
5.4 Regionale activiteiten	
6. Lokale organisatie	21
6.1 Lokale organen	
6.2 Het afdelingsbestuur	
6.3 De Gemeenteraadsfractie	
6.4 Lokale activiteiten	
6.5 Lokale leden	
6.6 Het oprichten van een nieuwe afdeling	
7. Contactpersonen	28
7.1 Landelijk Bestuur	
7.2 Landelijk Bureau	
7.3 Lokale en regionale contactpersonen	
8. Bijlagen	30

1. Voorwoord van de voorzitter

Best nieuw lid van D66,

Het gaat goed met D66! De peilingen en de groei van het aantal leden stemmen tot optimisme. Het vrijzinnig liberale geluid van D66 trekt veel mensen aan in tijden van moralisme en populisme. Voor nieuwe leden een mooi klimaat om actief te worden bij D66 en onze idealen stevig neer te zetten op lokaal, regionaal, nationaal en Europees niveau.

Voor je ligt de Wegwijzer nieuwe leden dat je – als nieuw lid – kunt gebruiken om je te oriënteren op actief worden binnen D66. In aanloop naar de Gemeenteraadsverkiezingen 2010 moet er nog veel gebeuren, zoals een goede campagne en een mooi verkiezingsprogramma. Daarnaast wordt binnenkort alweer een start gemaakt met de landelijke en Provinciale verkiezingen in 2011. Genoeg te doen dus!

Het Landelijk Bestuur zal samen met het Landelijk Bureau, de regiobesturen en lokale afdelingen nieuwe leden proberen te enthousiasmeren, activeren en ontwikkelen. Bijvoorbeeld door middel van het organiseren van nieuweledenbijeenkomsten, het scouten van talent en het opleiden van potentiële vertegenwoordigers. Ook dit handboek kan daarbij ondersteuning bieden. Aarzel niet om contact op te nemen met het Landelijk Bureau bij eventuele vragen.

Met vriendelijke groet,

Ingrid van Engelshoven

Voorzitter Landelijk Bestuur D66

2. De vereniging Democraten 66

2.1 Missie

D66 stelt de mens centraal: vrij, betrokken, gelijkwaardig en mondig. Wij streven naar een democratische, duurzame en open samenleving, waarin individuele vrijheid even vanzelfsprekend is als sociale cohesie. Een samenleving waarin burgers verantwoordelijkheid willen en kunnen nemen voor zichzelf en hun omgeving. Een samenleving waarin arbeid, persoonlijke ontwikkeling, vrije tijd en zorg goed te combineren zijn.

2.2 Politieke uitgangspunten: de vijf richtingwijzers

Bij het verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2006 zijn vijf richtingwijzers geformuleerd. Deze richtingwijzers vormen het uitgangspunt voor de politieke standpuntbepaling van D66. De vijf richtingwijzers zijn:

Vertrouw op de eigen kracht van mensen

Wij vertrouwen op de eigen kracht en ontwikkeling van mensen. Daarom zien we de toekomst met optimisme tegemoet. Mensen zijn zo creatief dat ze steeds opnieuw zelf oplossingen vinden. Wij willen dat de overheid deze kracht, vindingrijkheid en creativiteit van mensen ondersteunt en ruimte geeft. De sleutel voor verandering ligt bij mensen zelf en wij willen dat de overheid daarbij aansluit. Wat mensen voor zichzelf en anderen kunnen doen is veel belangrijker en effectiever dan wat de overheid kan doen.

Denk en handel internationaal

Samenlevingen zijn op steeds meer verschillende manieren met elkaar verbonden. Wij staan open voor de gehele wereld en sluiten niemand uit. Bij alles wat we doen, vragen we ons steeds af welke effecten dat heeft op anderen in deze wereld. Wij onderkennen dat Europa steeds meer ons binnenland wordt. Internationale samenwerking en economische vooruitgang zijn de sleutels naar een wereld met minder oorlog en conflicten. Daarbij handelen wij steeds pragmatisch, nuchter en op basis van feiten.

Beloon prestatie en deel de welvaart

Mensen zijn niet gelijk, wel gelijkwaardig. Mensen zijn verschillend en wij willen dat de overheid ruimte laat voor die verschillen. Wij streven naar economische zelfstandigheid voor zoveel mogelijk mensen en vinden dat mensen die uitmuntend presteren daarvoor een beloning verdienen. Wij willen een dynamische, open samenleving waarin iedereen de ruimte krijgt om zijn eigen beslissingen te nemen en iedereen zich op zijn eigen manier kan ontwikkelen. Wij vinden het vanzelfsprekend om welvaart met elkaar te delen. We willen dat zoveel mogelijk mensen mee doen in het maatschappelijk en economisch proces want daar worden we allemaal beter van. Voor mensen die zichzelf niet kunnen redden dragen we een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Streef naar een duurzame en harmonieuze samenleving

Wij willen de wereld om ons heen tegemoet treden met respect en mededogen. Dat geldt voor de mensen om ons heen en voor onze omgeving. De aarde is niet van ons en dus geen gebruiksartikel. We willen stoppen met het uitputten en vervuilen van onze leefomgeving. We

willen dat in de discussie over natuur en milieu niet het behoud, maar de aantasting van natuur en milieu beargumenteerd wordt.

Koester de grondrechten en gedeelde waarden

De fundamentele waarden van onze samenleving zijn vrijheid voor en gelijkwaardigheid van ieder mens, ongeacht opvattingen, geloof, seksuele geaardheid, gerichtheid of herkomst. Lichamelijke integriteit, geweldloze oplossing van belangenconflicten en een respectvol gehanteerde vrijheid van meningsvorming en -uiting, inclusief respect voor onze democratische rechtsstaat, zijn voor ons centrale waarden. Die waarden zijn universeel en zonder meer bovengeschiedt. Wij beschermen de grondrechten van onszelf en anderen.

2.3 Organisatiestructuur

Onderstaand schema geeft de grote lijn van de partijstructuur weer.¹ De grenzen van een afdeling vallen meestal samen met die van een gemeente, soms met die van een groep gemeenten.

	Gemeente	Provincie	Land
Verzameling leden	Afdeling	Regio	Partij
Bijbehorend bestuur	Afdelingsbestuur	Regiobestuur	Landelijk Bestuur
Hoogste besluitvormend orgaan	Afdelingsvergadering	Regiovergadering	Congres of algemene ledenvergadering
Volksvertegenwoordiging	Gemeenteraadsfractie	Provinciale Statenfractie	Fractie Eerste en Tweede Kamer Delegatie Europees Parlement

De politieke standpuntbepaling speelt zich over het algemeen binnen één verticale kolom af. De gekozen fractieleden bepalen daarbij hun standpunt zonder last of ruggespraak. Fractieleden zijn door hun verkiezing wel gehouden aan het verkiezingsprogramma, maar blijven steeds zelf verantwoordelijk voor hun stemgedrag in de volksvertegenwoordiging.

De partij is zo ingedeeld dat zowel de macht als de controle daarop geheel en uitsluitend thuishoort bij het betreffende niveau. Dat betekent dat een gemeentelijke afdeling geen bindende uitspraak kan doen over landelijke zaken, maar ook dat het landelijk congres van D66 geen standpunten kan opleggen aan lagere organen. Lokale standpunten in verkiezingsprogramma's mogen alleen niet strijdig zijn met het landelijk verkiezingsprogramma.

¹ Niet opgenomen zijn de deelraadsfracties als volksvertegenwoordiging binnen de deelgemeenten/stadsdelen van Amsterdam en Rotterdam.

2.4 Rechten van een lid

Een D66-lid dat zijn of haar contributie heeft voldaan, heeft de volgende rechten:

- Deelname aan ledenvergaderingen en het daarbij mogen uitbrengen van één stem;
- Zelf kandidaat staan voor de verkiezing van een volksvertegenwoordigend lichaam;
- Zelf kandidaat staan voor een bestuursfunctie binnen D66;
- Eén stem uitbrengen bij het aanwijzen van kandidaten die D66 stelt voor de verkiezing van een volksvertegenwoordigend lichaam of een bestuursfunctie.

Voor de functies van een lokaal of regionaal volksvertegenwoordigend lichaam of bestuur moet men minimaal één half jaar lid zijn. Voor de Eerste of Tweede Kamer of het Europees Parlement of het Landelijk Bestuur moet men minimaal één jaar lid zijn. Dispensatie is mogelijk. Die kan worden aangevraagd bij het Landelijk Bestuur.

De besluitvorming binnen D66 is open en het individuele lid heeft maximale invloed op die besluitvorming. Er vindt geen afvaardiging plaats zoals bij andere partijen. D66 hanteert in al haar bijeenkomsten het '*one man one vote*-systeem'.

Leden mogen ook lid zijn van een andere politieke partij. Op het moment dat zij echter een bestuurs- of politieke functie gaan bekleden voor D66, moeten zij hun lidmaatschap van de andere politieke partij beëindigen. Tevens verliezen leden van D66 hun lokale rechten als zij lid zijn van een politieke partij die op dat lokale niveau vertegenwoordigd is. Het lidmaatschap van D66 is niet mogelijk voor kandidaten voor of leden van een vertegenwoordigend lichaam namens een andere partij dan D66.

Het is in sommige afdelingen ook mogelijk om slechts lokaal lid te zijn. Lokale leden hebben wel stemrecht op lokaal niveau en mogen tevens bestuurslid zijn, maar mogen niet stemmen voor of plaats nemen op de kandidatenlijst gemeenteraadsverkiezingen. Hiervoor is wel dispensatie mogelijk op aanvraag bij het Landelijk Bestuur.

3. Actief worden binnen D66

3.1 Nieuweledenbijeenkomsten

Een eerste stap op weg naar actief worden binnen D66 is vaak het bezoeken van een nieuweledenbijeenkomst. Elk jaar worden landelijk rond de 7 nieuweledenbijeenkomsten georganiseerd. Op deze bijeenkomsten zijn altijd vertegenwoordigers aanwezig van het Landelijk Bestuur, de Tweede Kamerfractie, het Landelijk Bureau en een lokale fractie. Daarnaast zijn regelmatig ook mensen van de Europese fractie, de Jonge Democraten, de Eerste Kamer en/of een Statenfractie aanwezig. Tijdens deze bijeenkomsten wordt vanuit verschillende perspectieven een introductie gegeven over D66 en is er ruime mogelijkheid om vragen te stellen, met actieve D66'ers kennis te maken, en andere nieuwe leden te ontmoeten. Alle nieuwe leden worden minimaal één maal uitgenodigd voor een nieuweledenbijeenkomst. Ook worden nieuweledenbijeenkomsten in nieuwsbrieven en op de website aangekondigd. Voor meer informatie over de eerstvolgende nieuweledenbijeenkomst kun je contact opnemen met Lars Nanninga, l.nanninga@d66.nl.

Naast landelijke nieuweledenbijeenkomsten van D66 worden ook op lokaal en regionaal niveau regelmatig nieuweledenbijeenkomsten georganiseerd. Hiervoor kun je het beste contact opnemen met het betreffende bestuur. Ook de Jonge Democraten organiseren nieuweledenbijeenkomsten in de vorm van introweekenden. Hiervoor kun je het beste de website van de Jonge Democraten raadplegen en contact opnemen met het Landelijk Bestuur van de Jonge Democraten via info@jongedemocraten.nl.

3.2 Activiteiten bezoeken

Een tweede stap in het actief worden bij D66 is het bezoeken van een reeks aan diverse activiteiten binnen D66. Oriënteren gaat binnen D66 het makkelijkst door regelmatig activiteiten te bezoeken, zoals één van de twee landelijke congressen die per jaar georganiseerd worden, lokale Afdelingsvergaderingen (AAV's), debatten, steunfractievergaderingen, etc. Na veelvuldig mensen gesproken te hebben op deze bijeenkomsten, wordt meestal al snel duidelijk waar je toegevoegde waarde binnen D66 zou kunnen liggen.

3.3 Inhoudelijk meedenken

Veel nieuwe leden hebben de interesse om inhoudelijk mee te denken met de partij. Het spreekt voor zich dat niet iedereen meteen persoonlijk adviseur van de partijleider kan

worden, maar toch zijn er voldoende mogelijkheden om inhoudelijk mee te denken met de gedachtevorming binnen D66, met name via landelijke thema-afdelingen, de lokale of regionale programmacommissie, of een lokale of regionale steunfractie.

Landelijke thema-afdelingen zijn afdelingen of platforms waar leden inhoudelijk met elkaar kunnen discussiëren over belangrijke politieke kwesties op een bepaald beleidsterrein. Zo zijn er onder andere thema-afdelingen op het gebied van economie, ontwikkelingssamenwerking en zorg. Op de website van D66 vind je altijd een actueel overzicht van de thema-afdelingen die op dit moment actief zijn. Met een groep actieve D66'ers is het altijd mogelijk om een nieuwe thema-afdeling op te richten als je thema van interesse op dit moment geen thema-afdeling bevat. Thema-afdelingen hebben als doel om een platform te bieden aan leden om inhoudelijk met elkaar van gedachte te wisselen op een bepaald beleidsterrein, inhoudelijke verdieping binnen dat beleidsterrein te zoeken, activiteiten te organiseren om andere leden bij de discussie te betrekken, en om concrete output te realiseren zoals een voorstel voor het congres, een artikel of een bijdrage voor de fractie of de programmacommissie. Voor meer informatie over de thema-afdelingen kun je contact opnemen met de contactpersoon op het Landelijk Bureau Jeroen Mimpfen, j.mimpfen@d66.nl.

Naast de landelijke mogelijkheden om inhoudelijk aan de slag te gaan, bestaat er ook de mogelijkheid om lokaal inhoudelijke betrokken te raken. Dat kan eigenlijk op twee manieren. Allereerst kun je je aansluiten bij de steunfractie of fractievergaderingen. Op die manier kun je inhoudelijk een bijdrage leveren aan de standpuntbepaling van de fractie. Informeer hiervoor bij je lokale afdeling. Daarnaast is er ook de mogelijkheid om mee te denken met de programmacommissie (in voorbereiding op de verkiezingen) of (indien aanwezig) een permanente programmacommissie, denktank of werkgroepen. Tijdens de voorbereidingen op het verkiezingsprogramma wordt er altijd een programmacommissie geïnstalleerd die het proces vorm gaat geven om te komen tot een verkiezingsprogramma en die tevens de eindredactie vorm geeft. Je kunt ofwel deelnemen aan de programmacommissie zelf, één van haar werkgroepen of alleen meepraten tijdens één van de bijeenkomsten van de programmacommissie. Na de verkiezingen kiezen veel afdelingen ervoor om een groep leden continu bezig te laten zijn met inhoudelijke verdieping – los van de activiteiten van de fractie. Dit gebeurt dan bijvoorbeeld in de vorm van een permanente programmacommissie, een denktank of werkgroepen. Ook hierover kan het lokale afdelingsbestuur meer informatie verstrekken.

3.4 Meehelpen met de campagne

Voor verkiezingscampagne zijn weer grote hoeveelheden leden nodig die zich in willen gaan spannen om de verkiezingsstrijd een succes te laten zijn. De eerstvolgende verkiezingen zijn de Gemeenteraadsverkiezingen op 3 maart 2010, waarna in 2011 de Provinciale Statenverkiezingen en de Tweede Kamerverkiezingen volgen. Voor de Gemeenteraadsverkiezingen zijn voornamelijk vrijwilligers nodig die zich lokaal voor de afdeling in willen gaan zetten, door middel van flyereren, bussen, canvassen, ludieke acties uitvoeren, artikelen schrijven, online activiteiten ontplooiën, etc. Hiervoor kun je je het beste bij je afdeling melden.

3.5 Actief worden in een bestuur

Elke afdeling van D66 heeft een bestuur. Een afdelingsbestuur bestaat meestal uit minimaal drie en maximaal negen leden. Ook thema-afdelingen en regio's hebben een bestuur en

uiteraard is er ook een Landelijk Bestuur. Het makkelijkst en meest voorkomend is het echter om actief te worden in een afdelingsbestuur. Dit bestuur is verantwoordelijk voor het algemene reilen en zeilen van een afdeling. Hieronder vallen in ieder geval de volgende taken: beheer van de ledenadministratie, beheer van de financiële administratie, motiveren van leden om actief te worden, organiseren van ledenactiviteiten, inzetten van leden in commissies of werkgroepen, volgen van de activiteiten van de fractie, fondsenwerving en onderhouden van contacten met pers en andere organen binnen D66. Bestuursleden worden over het algemeen voor drie jaar gekozen (en maximaal één keer herkozen), maar het is uiteraard ook mogelijk om jezelf voor een kortere periode kandidaat te stellen. Er komen regelmatig bestuursposities vacant en zittende afdelingsbesturen kunnen ook voorstellen om het bestuur uit te breiden. Als je dus interesse hebt in een bestuursfunctie, kun je contact opnemen met het zittende bestuur.

3.6 Doneren en fundraising

D66 is geen rijke partij. Op dit moment krijgt D66 overheidssubsidie op basis van de huidige drie zetels terwijl de uitgaven op dit moment sterk groeien door de toenemende populariteit van D66. Dat betekent dus bijvoorbeeld dat er meer mensen nodig zijn op het Landelijk Bureau, meer afdelingswebsites nodig zijn en meer kandidaat-raadsleden opgeleid moeten worden. Donaties worden daarom extra op prijs gesteld. Doneren kan direct bij de afdeling of landelijk, afhankelijk van waar je interesse ligt en waar je je steun het liefst terecht ziet komen.

Daarnaast wordt er op dit moment ook gewerkt aan initiatieven om fondsenwerving professioneel vorm te geven, zowel lokaal als landelijk. Mocht je een achtergrond hebben in fondsenwerving of mocht je interesse hebben om hier aan mee te werken, neem dan contact op met je lokale afdeling of met de verantwoordelijke op het Landelijk Bureau Simone Timmermans, s.timmermans@d66.nl.

3.7 Jezelf verkiesbaar stellen

Als lid van een politieke partij als D66 heb je uiteraard de mogelijkheid om je verkiesbaar te stellen voor een vertegenwoordigende functie. Dit kan op het niveau van gemeenten (of stadsdelen/deelgemeenten), provincies, landelijk of Europees. De meeste mensen die zich kandideren voor een functie besluiten om dat eerst te doen voor de lokale gemeenteraadslid. Een lokale lijst bevat tussen de 5 en 30 kandidaten. Meer is wettelijk niet mogelijk en minder wordt vanuit D66 niet aangeraden, maar mag wettelijk wel. Om je voor een lokale lijst kandidaat te stellen, moet je minimaal een half jaar lid zijn van D66. Wel is het mogelijk om daarvoor dispensatie te krijgen bij het Landelijk Bestuur.

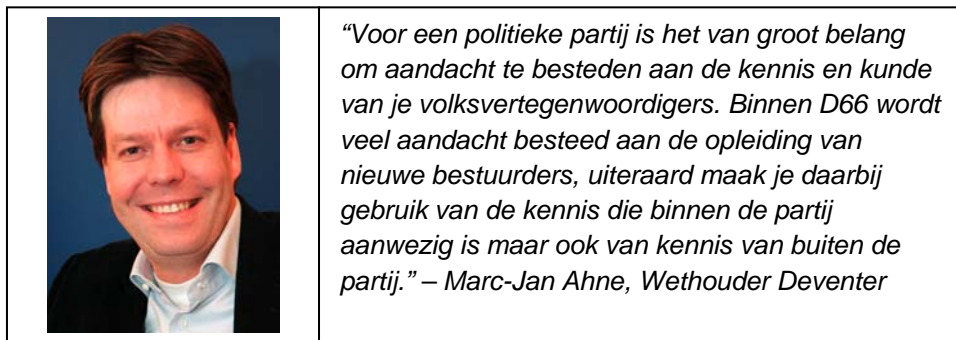
Actief worden door jezelf verkiesbaar te stellen, wordt over het algemeen erg op prijs gesteld. Het is namelijk belangrijk dat D66 in alle afdelingen en regio's met een goede lijst voor de dag komt. Vaak is er op lokaal niveau maar een beperkt aantal kandidaten en wordt actief aan leden gevraagd om (on)verkiesbaar op de lijst te gaan staan. De onverkiesbare kandidaten zijn uiteindelijk wel verkiesbaar volgens de wet maar worden na de interne verkiezing onderaan de lijst geplaatst, onder de verkiesbare kandidaten.

De kieslijst wordt binnen D66 altijd samengesteld door een schriftelijke stemming onder de leden. De lijsttrekker wordt apart gekozen. Elke stem van de leden telt even zwaar. Wel is het zo dat de leden kunnen besluiten om een Stemadviescommissie (SAC) in het leven te roepen. Een dergelijke commissie voert gesprekken met alle kandidaten, vaak met

uitzondering van de lijsttrekkerkandidaten en de onverkiesbare kandidaten. Vervolgens wordt een advies opgesteld aan de leden, met daarbij meestal een voorstel voor een lijstvolgorde. Leden hebben vervolgens de mogelijkheid dit voorstel over te nemen of een andere keuze te maken. Een dergelijke commissie kan bestaan uit de voorzitter en de lijsttrekker samen of door de AAV benoemde neutrale leden van buiten of een combinatie van beiden.

Als je je eenmaal kandidaat hebt gesteld voor een verkiesbare positie wordt er wel het één en ander van je verwacht, waaronder het voeren van een actieve campagne. Vaak zijn het de kandidaten die het hoogst op de lijst staan die de meeste debatten moeten doen en er ook het grootste belang bij hebben dat er een positieve verkiezingsuitslag gerealiseerd wordt.

De top van de kandidatenlijsten wordt door D66 getraind. In het najaar van 2009 vinden voor alle daadwerkelijk verkiesbare kandidaat-raadsleden drie landelijk georganiseerde trainingen plaats waarin vaardigheden en kennis verder worden aangescherpt. Ook vinden er lokaal of regionaal vaak aanvullende trainingen plaats, in de vorm van workshops of Masterclasses.

3.8 Werken voor D66

Bij D66 komen regelmatig betaalde functies vrij, zowel op lokaal en regionaal als landelijk en Europees niveau. Op lokaal en regionaal niveau zijn vaak één of meer fractiemedewerkers of politiek assistenten actief. Deze zorgen voor ondersteuning van de fractieleden in de vorm van persvoorlichting, inhoudelijke ondersteuning, en organisatorische werkzaamheden. In kleinere gemeenten zijn de fractiegelden vaak beperkt en is niet altijd ruimte voor fractieondersteuning. Ook is het regelmatig mogelijk om stage te lopen bij een lokale of regionale fractie. Voor eventuele vacatures kun je altijd contact opnemen met de lokale en regionale fractie.

Voor de landelijke en Europese fracties zijn geregeld vacatures, voor zowel secretariële zaken als pers en inhoudelijke ondersteuning. Ook hier wordt veelvuldig gebruik gemaakt van stagiaires gezien de beperkte middelen om medewerkers aan te nemen. Wel bieden stages een uitgelezen kans voor studenten of net afgestudeerden om de partij en de politiek beter te leren kennen. Een actueel overzicht van deze vacatures staat altijd op de landelijke website van D66.

Tot slot is er de mogelijkheid om voor het Landelijk Bureau van D66 te werken of stage te lopen. Op het Landelijk Bureau werken momenteel circa 20 mensen, maar in de aanloop naar verkiezingen en rond campagnetijd neemt dat aantal al gauw toe naar rond de 30, met tijdelijke medewerkers en stagiaires. Het Landelijk Bureau bevat onder andere het

Kenniscentrum, de Ledenadministratie, de Financiële administratie en het Internationaal Secretariaat, maar verzorgt ook de marketing en communicatie van de partij, organiseert opleidingen en onderhoudt contacten met leden en afdelingen. Als je interesse hebt in werken voor het Landelijk Bureau kun je een actueel overzicht van de vacatures altijd vinden op de website. Als je interesse hebt in stage lopen op het Landelijk Bureau kun je ook altijd een open sollicitatie sturen.

4. Landelijke organisatie

4.1 Landelijke organen

4.1.1. Landelijk congres

Het Landelijk congres is het hoogste besluitvormend orgaan van het landelijk opererende D66. Het congres benoemt de bestuursleden van het Landelijk Bestuur van D66, leden van diverse commissies, zij stelt het verkiezingsprogramma vast evenals begrotingen, jaarrekeningen en de contributieregeling, en het congres kan via organisatorische en politieke moties het bestuur en de volksvertegenwoordigers oproepen tot acties.

4.1.2 Landelijk Bestuur van de vereniging D66

Het Landelijk Bestuur is de belangrijkste bestuurslaag binnen de partij. Zij zet het beleid uit voor de vereniging D66 en heeft namens de leden de eerste contacten met de fracties van de Tweede Kamer, Eerste Kamer en het Europese Parlement. Onderdeel van het takenpakket van het Landelijk Bestuur is de ondersteuning van lokale afdelingen en regio's. Het Landelijk Bestuur wordt in zijn werkzaamheden organisatorisch ondersteund door het Landelijk Bureau.

4.1.3 Tweede en Eerste Kamerfractie

De Tweede en Eerste Kamerfractie vormen het politieke hart van D66. Deze fracties zorgen voor de politieke standpuntbepaling op landelijk niveau en zijn verantwoordelijk voor voorlichting over het werk van de fractie, voorbereiding van debatten en relaties met de media. De Tweede Kamerfractie bestaat uit 3 leden, Alexander Pechtold, Boris van der Ham en Fatma Koser Kaya. De Eerste Kamerfractie bestaat uit de leden Gerard Schouw en Hans Engels. Daarnaast is er beperkt fractieondersteuning. Fractievergaderingen van D66 zijn openbaar. Je kunt daarover contact opnemen met het fractiesecretariaat via 070-3183066 of d66secretariaat@d66.nl.

“De Eerste Kamer, tot voor kort een voor dames ontoegankelijke Heerensociëteit, zoekt zijn kracht niet in de ‘waan van de dag’ maar in de kwaliteit van de wetgeving. Hoe verhouden de regels zich tot de Grondwet, machtscheiding, onafhankelijke rechtsbescherming van de burgen en de Europese en internationale rechtsorde? Allemaal vragen waar D66 zich in herkent en prima opvattingen over heeft.”- Hans Engels, Lid Eerste Kamer

4.1.4 Kenniscentrum

Het Kenniscentrum D66 zorgt voor voeding en verdieping van het gedachtegoed van de partij. Hierbij wordt gewerkt vanuit een houding van inhoudelijke betrokkenheid en politieke distantie. Het Kenniscentrum verricht niet zelf wetenschappelijk onderzoek, maar maakt en onderhoudt een verbinding tussen wetenschap en politiek (in het bijzonder de Eerste en Tweede Kamerfractie), en fungeert als kritisch, maar constructief centrum voor andere geledingen in partij en maatschappij. De activiteiten van het Kenniscentrum dragen bij aan

een breed politiek inzicht van maatschappelijke ontwikkelingen op de (middel)lange termijn en zijn gericht op iedereen met een sociaalliberale interesse. Het kenniscentrum publiceert rapporten, maakt een eigen tijdschrift, ondersteunt de permanente programmacommissie (PPC), organiseert debatten en *fringe meetings*, initieert en onderhoudt Plein66 en geeft incidenteel boeken uit.

4.1.5 Thema-afdelingen

Thema-afdelingen (voorheen platforms) zijn zelfstandige D66-organen, in een aantal opzichten te vergelijken met de geografische afdelingen. Ze bepalen zelf hun werkwijze, de inhoud van hun bijdragen, de samenwerking met anderen, enzovoorts. Thema-afdelingen zorgen voor inhoudelijke discussie in de vereniging en hebben het recht moties en amendementen op het congres in te dienen. Zo geven zij mede de inhoudelijke koers van D66 vorm. Een actueel overzicht van de thema-afdelingen, inclusief contactgegevens, is te vinden op de website van D66.

4.1.7 Internationaal Secretariaat

Ook buiten de Nederlandse grenzen werkt D66 aan een duurzame, democratische en open samenleving. Dit gebeurt onder andere door samenwerking met zusterpartijen. Zo ondersteunt de D66-stichting Internationaal Democratisch Initiatief (IDI) democratische partijen en organisaties in Midden- en Oost-Europa en Noord-Afrika. Via het Nederlands Instituut voor Meerpartijendemocratie (NIMD) ondersteunt D66 democratisering in Afrika, Azië en Latijns-Amerika. D66 is verder lid van de Europese Liberaal Democraten (ELDR), het European Liberal Forum (ELF) en Liberal International (LI), de wereldwijde koepelorganisatie van liberale partijen. Zie ook www.d66.nl/internationaal en de kwartaalnieuwsbrief Democrats.

4.1.7 Het Landelijk Bureau van D66

Het Landelijk Bureau is het organisatorische hart van de partij. Op het Landelijk Bureau wordt o.a. de ledenadministratie en de financiële administratie van de partij gevoerd. Daarnaast is het Landelijk Bureau dienstverlenend voor de individuele leden, de afdelingen en voor de regio's. Het Landelijk Bureau organiseert cursussen en opleidingen, bijeenkomsten voor nieuwe leden, het congres en andere evenementen. Zij beheert de website van de partij en organiseert de verkiezingscampagnes.

4.1.8 De Bestuurdersvereniging

De Bestuurdersvereniging is er voor alle (deel)raadsleden, Statenleden, wethouders, gedeputeerden, burgemeesters, commissarissen van de koningin, waterschapsbestuurders, Tweede en Eerste Kamerleden, Europarlementariërs en bewindslieden van D66. Zij heeft tot doel faciliteiten aan te bieden ter ondersteuning van hun politiek-bestuurlijke werk. Daartoe organiseert de Bestuurdersvereniging bijeenkomsten en heeft een eigen mailinglijst: de BV-mail. De Bestuurdersvereniging behartigt tevens de collectieve belangen van haar leden naar buiten toe.

Lid van de Bestuurdersvereniging zijn leden van D66 die een verkozen of politiek benoemde functie in het openbaar bestuur in Nederland of in Europa vervullen of vervuld hebben. Leden van D66 die op enige opvolgingsplaats op een D66-lijst voor een vertegenwoordigende functie voorkomen en een actieve rol in de ondersteuning van de betreffende fractie vervullen kunnen tevens lid worden van de Bestuurdersvereniging. Tenslotte zijn ook D66-vertegenwoordigers van een afdeling zonder

raadsvertegenwoordiging welkom bij de Bestuurdersvereniging. Aan het lidmaatschap is geen afzonderlijke contributieverplichting verbonden. De leden van de Bestuurdersvereniging kiezen uit hun midden een deel van het bestuur. Het andere deel wordt benoemd door het Landelijk Bestuur. Voor meer informatie over de Bestuurdersvereniging kun je contact opnemen met het Landelijk Bureau via Klaartje Sluijs, k.sluijs@d66.nl.

4.1.9 De permanente programmacommissie

De permanente programmacommissie (PPC) opereert onder verantwoordelijkheid van het Landelijk Bestuur. Zij organiseert bijeenkomsten met experts rondom een bepaald politiek inhoudelijk thema en wil hiermee een continue voeding geven richting het schrijversteam van een verkiezingsprogramma. Verschillende werkgroepen van de PPC zorgen voor inhoudelijke verdieping. Het Kenniscentrum van het Landelijk Bureau voert het secretariaat van de PPC.

4.1.10 Jonge Democraten

De JD (Jonge Democraten) is één van de grootste onafhankelijke politieke jongerenorganisaties van Nederland, en voelt zich verbonden met D66. De JD biedt een platform voor jonge mensen om zich met politiek bezig te houden. Door de open en democratische wijze waarop de JD opereert is deze jongerenorganisatie de plek bij uitstek waar jongeren zich op een vrije manier kunnen ontwikkelen en hun stem kunnen laten horen. JD heeft diverse lokale afdelingen die tal van activiteiten organiseren. Tweemaal per jaar houdt de JD een landelijk congres. Ook verzorgt de JD een groot aantal campagnes, trainingen en internationale projecten. Met al deze activiteiten dragen de Jonge Democraten niet alleen bij de ontwikkeling van politieke jongeren, maar drukken ze ook nog eens een stempel op de politieke koers van D66 en leveren zij een bijdrage aan de publieke opinie. Voor meer informatie over de Jonge Democraten kun je de website raadplegen www.jongedemocraten.nl of mailen naar info@jongedemocraten.nl.

4.1.11 Geschillencollege

D66 kent een Geschillencollege. Het Geschillencollege bestaat uit door het congres gekozen leden. Belanghebbende leden die bezwaar hebben tegen een door een partijorgaan gedane beslissing kunnen in beroep gaan bij het Geschillencollege. Het Geschillencollege is het beroepsorgaan van de gehele partij. Ook voor bezwaren tegen een beslissing van een orgaan op regionaal of lokaal niveau kan bij het landelijke Geschillencollege beroep ingediend worden. Het Geschillencollege is via het Landelijk Bureau te bereiken. Je kunt hiervoor mailen met Gerhard Brunsveld, g.brunsveld@d66.nl

4.1.12 Route66

Route66 is een stimuleringsprogramma voor jong talent binnen D66. Route66 is in december 2007 gestart als groep van 20 jonge D66'ers die zowel binnen als buiten D66 een voetafdruk achter willen laten. Door middel van verschillende activiteiten leren ze de partij van binnen en buiten kennen. Ze discussiëren met landelijke, lokale en Europese kopstukken en volgen trainingen om hun politieke talent verder aan te scherpen. Meer informatie hierover vind je op www.d66.nl/route66. Ook kun je mailen naar route66@d66.nl.

4.2 Landelijke communicatie

4.2.1 Democraat

De Democraat is het ledenmagazine van D66. Het ledenmagazine wordt uitgebracht onder verantwoordelijkheid van het Landelijk Bestuur en verzonden naar alle leden. Vanaf 2009 worden minimaal drie Democraten per jaar uitgebracht. Hierin staat informatie vanuit de partij, vanuit de fracties en andere voor de leden interessante partijinformatie. Voor informatie kun je mailen naar democraat@d66.nl.

4.2.2 Idee

Het Kenniscentrum heeft een eigen tijdschrift, Idee. Het blad verschijnt zes keer per jaar en bevat achtergrondartikelen over uiteenlopende onderwerpen. Elk nummer bevat een special, d.w.z. meerdere artikelen over hetzelfde thema. Idee fungeert als podium voor auteurs van zowel binnen als buiten D66. Voor informatie kun je mailen naar idee@d66.nl.

4.2.3 BV-mail

De BV-mail is de mailinglijst van de Bestuurdersvereniging. BV-mail is een besloten mailinglist. Alleen leden van de Bestuurdersvereniging kunnen zich opgeven en berichten versturen aan de mailinglist. Leden van de Bestuurdersvereniging kunnen zich opgeven voor de BV-mail door een e-mail te sturen aan de secretaris van de Bestuurdersvereniging Klaartje Sluijs, k.sluijs@d66.nl.

4.2.4 Plein66

Plein66 is een virtuele ontmoetingsplaats waar leden met elkaar in contact kunnen komen om informatie en kennis uit te wisselen, elkaar vragen te stellen, te discussiëren of gewoon te zien wat er leeft. Men kan groepen oprichten, publiek of besloten, waarin bijvoorbeeld raadsmedewerkers door het hele land informatie, moties of raadvragen uitwisselen. Een andere groep is bedoeld voor lokale campagneleiders of wisselt informatie uit over een bepaald inhoudelijk thema. Daarnaast werkt het als persoonlijke digitale knipselmap, waardoor je nooit meer documenten of websites kwijt bent. Het Kenniscentrum is de moderator van Plein66. Kijk voor meer informatie op www.plein66.nl.

4.2.5 Digitale nieuwsbrief

Minimaal één keer per maand, maar geregeld vaker, stuurt D66 een digitale nieuwsbrief naar alle leden waarvan een e-mailadres bekend is. De digitale nieuwsbrief valt onder de verantwoordelijkheid van het Landelijk Bestuur. Voor vragen of het aanleveren van onderwerpen kunt u contact opnemen met de Webmaster Maaïke Alleblas, m.alleblas@d66.nl. Voor het aanleveren of wijzigen van een e-mailadres kun je contact opnemen met de Ledenadministratie via ledenadministratie@d66.nl.

4.2.6 Internationale nieuwsbrief

Democrats is de nieuwsbrief van het Internationaal Secretariaat. Vier keer per jaar stelt Democrats u op de hoogte van de internationale activiteiten van D66. In de nieuwsbrief is onder meer aandacht voor de projecten van het International Democratic Initiative en NIMD en voor nieuws van ELDR en Liberal International. Tevens is er een agenda in opgenomen met internationale bijeenkomsten en activiteiten van D66, NIMD, NCDO, LI en ELDR.

4.2.7 Bestuursnieuwsbrief

Naast een nieuwsbrief voor alle leden wordt er ook maandelijks een bestuursnieuwsbrief gestuurd naar alle afdelingsbestuurders en regiobestuurders. In deze nieuwsbrief worden zij

op de hoogte gehouden van allerlei landelijke ontwikkelingen die relevant zijn voor de bestuurders op lokaal en regionaal niveau. Voor vragen over of suggesties voor de bestuursnieuwsbrief kun je contact opnemen met Jeroen Mimpfen, j.mimpfen@d66.nl.

4.2.8 Website www.d66.nl

D66 heeft diverse websites onder haar beheer, waarbij de belangrijkste terug te vinden is onder de domeinnaam www.d66.nl. De website is in het voorjaar van 2009 vernieuwd. De nieuwe website richt zich op alle geïnteresseerden van D66 en daarmee niet alleen op de leden. De nieuwe website kent ook meer mogelijkheden voor videoboodschappen, podcastberichten, weblogs en is interactiever van karakter. In de loop van 2009 krijgen alle afdelingen en andere organen een vernieuwde website met meer mogelijkheden en in de nieuwe huisstijl. Voor vragen of het aanleveren van berichten kun je contact opnemen met Webmaster Maaïke Alleblas, m.alleblas@d66.nl.

4.2.9 Intranet

Intranet van D66 is een besloten website voor D66-leden. De Intranetsite is alleen bereikbaar met een inlognaam en wachtwoord. Via Intranet kunnen leden hun persoonlijke gegevens inzien, muteren en aanvullen. Op basis van vrijwilligheid kunnen zij (binnenkort) ook aangeven welke specifieke kennis en vaardigheden zij eventueel kunnen inbrengen in de partij.

Afdelingsbestuurders treffen hier de adres-, mail- en telefoongegevens van alle leden in hun afdeling. Regiobestuurders treffen hier de adres-, mail en telefoongegevens van alle leden in hun regio en van de bestuurders van de afdelingen in hun regio. Tevens is hier allerlei materiaal te vinden dat handig is te hebben als bestuurder, zoals een tijdspad voor de verkiezingen, het bestuurshandboek en kandidaatstellingsformulieren.

Intranet is te vinden op <http://intranet.D66.nl>. Als je de eerste keer op Intranet komt, ga je naar 'eerste keer inloggen' je ontvangt via de e-mail een wachtwoord. Met je lidnummer en wachtwoord kun je inloggen. Mocht dit niet lukken kun je contact opnemen met Gerhard Brunsveld, g.brunsveld@d66.nl.

4.2.10 Demo

Demo is het verenigingsmagazine van de Jonge Democraten. Het magazine verschijnt een aantal keer per jaar en geeft informatie over politieke discussies binnen de JD en over achtergronden van politieke kwesties. Voor informatie over onderwerpen kun je terecht bij de JD via info@jongedemocraten.nl.

4.2.11 Nieuweledendagen

Het Landelijk Bestuur organiseert ongeveer 6 keer per jaar een introductiebijeenkomst voor alle nieuwe leden van D66. Zij informeert de nieuwe leden over de werking van de partij en de manier waarop zij betrokken kunnen raken bij hun afdeling, regio, thema-afdelingen en andere organen en bijeenkomsten. Meer informatie over de komende nieuweledendag tref je op www.d66.nl. Ook kun je contact opnemen met Lars Nanninga, l.nanninga@d66.nl.

5. Regionale organisatie

5.1 Regionale organen

D66 kent twaalf regio's die een gelijke indeling hebben als de twaalf provincies.

5.1.1. Regiovergadering

De regiovergadering is het hoogste besluitvormend orgaan van de regionaal opererende D66. De regiovergadering benoemt de bestuursleden van het regiobestuur van D66, leden van diverse commissies, zij stelt het regionaal verkiezingsprogramma vast evenals begrotingen en jaarrekeningen. Tevens kan de regiovergadering via organisatorische en politieke moties het bestuur en de Statenleden oproepen tot acties.

5.1.2 Regiobestuur

Het regiobestuur bestaat uit tenminste drie leden. Iedereen die gedurende een halfjaar voorafgaande aan de dag van de sluiting van de kandidaatstelling tot bestuurslid lid van D66 is en aan zijn contributieplicht heeft voldaan, kan zich voor een bestuursfunctie kandideren.

Het is mogelijk om meer dan drie bestuursleden te kiezen. Ook deze algemene bestuursleden worden gekozen voor een periode van maximaal drie jaar en zijn eenmaal onmiddellijk herkiesbaar. Men kan dus maximaal zes jaar bestuurslid zijn. Het regiobestuur is niet te combineren met het lidmaatschap van een andere politieke partij.

5.2 Het regiobestuur

Het bestuur van een regio is verantwoordelijk voor de volgende zaken:

- Organiseren van minimaal twee regiovergaderingen per jaar;
- Opstellen en laten vaststellen van een activiteitenplan en bijbehorende begroting;
- Opstellen van een jaarrekening;
- Aanleveren van een kopie van de goedgekeurde jaarrekening en begroting bij het Landelijk Bureau;
- Op- en vaststellen van het verkiezingsprogramma voor de Provinciale Staten;
- Organiseren van de kandidaatstelling- en verkiezingsprocedures voor functies binnen de regio;
- Organiseren van de kandidaatstelling- en verkiezingsprocedures voor Provinciale Staten;
- Uitvoering van de door de regiovergadering genomen besluiten;
- Zo nodig bevorderen van de ondersteuning van de fractie van Provinciale Staten;
- Onderhouden van contacten met de fractie van Provinciale Staten;

- Ondersteunen van afdelingsbesturen bij de uitvoering van hun werkzaamheden;
- In kaart brengen van gebieden binnen de regio waar nog geen afdeling is;
- Proactief ondersteunen van leden die een nieuwe afdeling willen oprichten en/of slapende afdelingen reactiveren;
- Proactief betrekken van nieuwe leden bij de politiek inhoudelijk en organisatorische activiteiten;
- Organiseren van debatavonden over politiek inhoudelijke onderwerpen;
- Bewaking van de uitvoering van het verkiezingsprogramma en andere politieke keuzen;
- De communicatie met de regionale leden en andere partijorganen;
- Vertegenwoordigen van de regio en D66 binnen en buiten de partij.

5.2.1 Specifieke taken voor de voorzitter

Procedurele taken

De voorzitter geeft leiding aan het bestuur en aan de regio. Dat betekent onder andere dat hij of zij leiding geeft aan vergaderingen, zowel van het bestuur als de afdeling.

Publieke taken van de voorzitter

De voorzitter is zowel de interne als externe vertegenwoordiger van de regio. Afhankelijk van de situatie treedt het dagelijks bestuur als geheel naar buiten.

Andere taken die een voorzitter passen

De voorzitter ondersteunt de politieke vertegenwoordigers in het openbaar bestuur en is het bindend element tussen de fractie van Provinciale Staten en regio. De voorzitter coördineert de bestuursactiviteiten. Hij/zij ziet toe dat de activiteiten van alle betrokkenen goed op elkaar zijn afgestemd en informeert naar de problemen en de resultaten van de inspanningen. Goede coördinatie is onmogelijk zonder werkelijke belangstelling voor de wijze waarop de bestuursleden hun taken verrichten.

5.2.2 Specifieke taken van de regionaal secretaris

De secretaris houdt zich voornamelijk bezig met de organisatie van het bestuur en de regio. Hij of zij is de spil wat betreft de communicatie. Een secretaris verstuurt de agenda van de vergaderingen en verzorgt de notulen. De secretaris gaat tevens na wie er tijdens de ledenvergadering stemrecht hebben en noteert tijdens de vergadering de genomen besluiten. Hij of zij verzamelt proactief zoveel mogelijk gegevens die van belang kunnen zijn voor een bestuur. Deze stukken worden herkenbaar en traceerbaar gearhiveerd.

5.2.3 Specifieke taken van de penningmeester

De penningmeester bepaalt samen met de medebestuurders het financiële beleid en is verantwoordelijk voor het financiële beheer.

De penningmeester:

- Stelt een begroting op gebaseerd op het activiteitenplan;
- Stuurt de goedgekeurde begroting op naar het Landelijk Bureau;
- Beheert de geldmiddelen en bankpassen en verricht betalingen aan rechthebbenden;
- Stelt een financieel jaarverslag op;

- Stuurt het goedgekeurde jaarverslag naar het Landelijk Bureau;
- Stelt een afdrachtregeling op voor politiek vertegenwoordigers en voert deze na vaststelling in de regiovergadering uit.

5.2.4 Taken voor het bestuurslid met een speciale functie

In het regiobestuur zijn vaak meer dan drie bestuursleden. Zij hebben vaak een bepaalde taak, zoals campagnecoördinator, secretaris politiek, een bestuurslid publiciteit en/of een ledenmanager. Hierna worden enkele van deze speciale taken nader toegelicht.

De campagneleider

Vanuit het bestuur kan een campagneleider worden aangewezen. Overigens kan er ook een speciale commissie worden ingesteld. Hierin zouden idealiter een bestuurslid en de lijsttrekker plaats moeten nemen, om een goed contact met het bestuur en fractie te waarborgen. De campagneleider is verantwoordelijk voor de (permanente) campagne. Soms wordt een campagneleider ook buiten het bestuur aangesteld of door de AAV gekozen.

De secretaris politiek

Het verdient aanbeveling een secretaris politiek in het regiobestuur te benoemen als schakel tussen regio en fractie. Het spreekt vanzelf dat zo'n intermediair als spil functioneert. Een profielschets zou er als volgt uit kunnen zien:

- Grote interesse in politieke vraagstukken;
- Bereidheid tot het 'volgen' van de fractie;
- In staat politiek handelen van de fractie te vertalen binnen en buiten de regio;
- In staat om politieke activiteiten te initiëren.

Bestuurslid publiciteit

Voor vrijwel elke activiteit is publiciteit noodzakelijk. Hiervoor zijn nogal wat mogelijkheden. Te denken valt aan: websites, miniadvertenties, lokale televisie, vrije publiciteit, plaatselijk publicatieborden, de politieke map van de bibliotheek etc. Mocht in een bepaalde wijk of buurt een (omstreden) ontwikkeling gaande zijn, dan is een huis-aan-huis mailing met een uitnodiging voor een gesprek met de raadsfractie zinvol. Ook een enquête over een lokaal hot item kan veel opleveren.

Ledenmanager

De Ledenmanager is verantwoordelijk voor de opvang en inzet van nieuwe leden. Het is daarbij belangrijk dat de Ledenmanager een goed overzicht heeft van de kwaliteiten en interesses van nieuwe leden zodat ze naar eigen vermogen en interesse benaderd kunnen worden om actief te worden. Het is belangrijk en effectief om nieuwe leden persoonlijk te benaderen, nieuweledenbijeenkomsten te organiseren en ook een folder, flyer of hand-out te hebben waarin informatie is opgenomen over de mogelijkheden om actief te worden. Dit gaat met name om nieuwe leden die door hun eigen afdeling niet voldoende worden benaderd.

5.3 De Statenfractie

Op dit moment is D66 in zeven Statenfracties vertegenwoordigd, in Gelderland, Groningen, Limburg, Noord-Brabant, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland met in totaal negen Statenleden. In elk van deze provincies heeft D66 één Statenlid met uitzondering van Noord-Holland en Utrecht waar D66 twee zetels heeft. In de overige vijf provincies Drenthe,

Flevoland, Friesland, Overijssel en Zeeland is D66 op dit moment niet vertegenwoordigd. Elk van deze regio's heeft overigens wel een regiobestuur en het ligt in de lijn der verwachting dat D66 bij de volgende Provinciale verkiezingen in 2011 weer in alle provincies mee gaat doen en meer zetels zal halen dan nu.

Statenfracties maken over het algemeen gebruik van ondersteuning in de vorm van een fractiemedewerker, commissieleden en een steunfractie. De fractiemedewerker is een betaalde functie. Hij/zij kan ingezet worden voor allerlei organisatorische, communicatieve of inhoudelijke taken. De commissieleden worden benoemd door de Statenfractie en kunnen namens de fractie spreken in één of meer commissies van de Staten. Zo zijn er bijvoorbeeld commissieleden Ruimtelijke Ordening of Sociale Infrastructuur. Daarnaast worden er regelmatig bijeenkomsten met de gehele fractie georganiseerd waar één of meer steunfractieleden bij aansluiten. Deze leden hebben soms een eigen portefeuille en discussiëren in de fractievergaderingen mee over de standpunten van de fractie. Over het algemeen staan Statenfracties open voor nieuwe mensen om zich aan te sluiten bij de fractievergaderingen als steunfractielid of om zomaar een keer te komen kijken. Het is daarvoor het makkelijkst om even contact op te nemen met de fractiemedewerker.

"Provincies worden weggedrukt door steeds groter wordende gemeenten en regionale samenwerkingsverbanden die soms de regie tussen gemeenten pakken. Daarmee komt een aantal belangrijke beslissingen verder van de kiezer af te staan, door een minder directe volksvertegenwoordiging. Het instituut 'provincie' is voor mij niet heilig, maar als D66'ers moeten we ook in het middenbestuur blijven waken voor transparantie en verantwoording." - Martijn Leisink, Statenlid Gelderland

5.4 Regionale activiteiten

Er worden op regionaal niveau regelmatig activiteiten georganiseerd. Deze kunnen ofwel door het regiobestuur worden georganiseerd, ofwel door de Statenfractie. In sommige gevallen worden er ook regionale activiteiten door het Landelijk Bureau georganiseerd of door één of meer afdelingen. Deze activiteiten kunnen van inhoudelijke strekking zijn om de discussie over regionale onderwerpen te voeren, media-aandacht te krijgen en/of de fractie te voeden. Andere activiteiten zijn meer bestuurlijk van aard en zijn bijvoorbeeld bedoeld voor afdelingen om ondersteuning te krijgen of kennis uit te wisselen in hun voorbereidingen op de Gemeenteraadsverkiezingen. Ten derde zijn er ook nog activiteiten specifiek op leden gericht. In dat geval kan het bijvoorbeeld gaan om nieuweledenbijeenkomsten, borrels of activiteiten die kandidaten voor de Gemeenteraad of Staten beogen klaar te stomen.

6. Lokale organisatie

6.1 Lokale organen

Nederland kent op 20 juli 2009 441 gemeenten. D66 kent momenteel ruim 230 actieve afdelingen en dat aantal blijft maar groeien. Dat betekent dat niet elke afdeling automatisch één op één is gekoppeld aan een gemeente. Sommige D66-afdelingen beslaan meer gemeenten, en er zijn ook gemeenten waar geen (actieve) afdeling is. Daarnaast is er regelmatig sprake van gemeentelijke herindelingen waardoor afdelingen ook opnieuw worden ingedeeld.

6.1.1. Afdelingsvergadering

De afdelingsvergadering is het hoogste besluitvormend orgaan van de lokaal opererende D66. De afdelingsvergadering benoemt de bestuursleden van het afdelingsbestuur van D66 en leden van diverse commissies, zij stelt het lokale verkiezingsprogramma vast evenals begrotingen en jaarrekeningen en de afdelingsvergadering kan via organisatorische en politieke moties het bestuur en de raadsleden oproepen tot acties.

6.1.2 Afdelingsbestuur

Het afdelingsbestuur bestaat uit tenminste drie leden. Iedereen die gedurende een halfjaar voorafgaande aan de dag van de sluiting van de kandidaatstelling, lid van D66 is en aan zijn contributieplicht heeft voldaan, kan zich voor een bestuursfunctie kandideren.

Het is mogelijk om meer dan drie bestuursleden te kiezen. Ook deze algemene bestuursleden worden gekozen voor een periode van drie jaar en zijn eenmaal onmiddellijk herkiesbaar. Men kan dus maximaal zes jaar bestuurslid zijn. Het afdelingsbestuur is niet te combineren met het lidmaatschap van een andere politieke partij.

6.2 Het afdelingbestuur

Het bestuur van een afdeling is verantwoordelijk voor de volgende zaken:

- Organiseren van minimaal twee afdelingsvergaderingen per jaar;
- Opstellen en laten vaststellen van een activiteitenplan en bijbehorende begroting;
- Opstellen van een jaarrekening;
- Aanleveren van een kopie van de goedgekeurde jaarrekening en begroting bij het Landelijk Bureau;
- Het voorstellen van een programmacommissie voor het schrijven van het verkiezingsprogramma voor de Gemeenteraadsverkiezingen;

- Organiseren van de kandidaatstelling- en verkiezingsprocedures voor functies binnen de afdeling;
- Organiseren van de kandidaatstelling- en verkiezingsprocedures voor de Gemeenteraad;
- Uitvoering van de door de afdelingsvergadering genomen besluiten;
- Zo nodig bevorderen van de ondersteuning van de fractie van de Gemeenteraad;
- Onderhouden van contacten met de fractie van de Gemeenteraad;
- Proactief betrekken van nieuwe leden en leden bij de politiek inhoudelijk en organisatorische activiteiten;
- Proactief scouten van potentiële D66-raadsleden en werven van nieuwe leden;
- Organiseren van debatavonden over politiek inhoudelijke onderwerpen;
- Bewaken van de uitvoering van het verkiezingsprogramma en andere politieke keuzen;
- Communicatie met de lokale leden en andere partijorganen;
- Vertegenwoordigen van de afdeling en D66 binnen en buiten de partij.

6.2.1 Specifieke taken van de afdelingsvoorzitter

Procedurele taken

De voorzitter geeft leiding aan het bestuur en aan de afdeling. Dat betekent o.a. dat hij of zij leiding geeft aan vergaderingen, zowel van het bestuur als van de afdeling.

Publieke taken van de voorzitter

De voorzitter is zowel de interne als externe vertegenwoordiger van de afdeling. Dit betekent dat de voorzitter relaties onderhoudt met maatschappelijke organisaties, pers en andere belanghebbenden. Uiteraard gebeurt dit in goed overleg met de fractievoorzitter die deze vertegenwoordiging invult met een politieke lading.

Andere taken die een voorzitter passen

De voorzitter ondersteunt de politieke vertegenwoordigers in het openbaar bestuur en is het bindend element tussen de Gemeenteraadsfractie en afdeling. De voorzitter coördineert de bestuursactiviteiten. Hij ziet toe dat de activiteiten van alle betrokkenen goed op elkaar zijn afgestemd en informeert naar de problemen en naar de resultaten van de inspanningen. Goede coördinatie is onmogelijk zonder werkelijke belangstelling voor de wijze waarop de bestuursleden hun taken verrichten.

6.2.2 Specifieke taken van de afdelingsecretaris

De secretaris houdt zich voornamelijk bezig met de organisatie van het bestuur en de afdeling. Hij of zij is de spil wat betreft de communicatie. Een secretaris verstuurt de agenda van de vergaderingen en verzorgt de notulen. De secretaris gaat na wie er tijdens de ledenvergadering stemrecht hebben en stelt tijdens de vergadering de genomen besluiten vast. Hij of zij verzamelt proactief zoveel mogelijk gegevens die van belang kunnen zijn voor een bestuur. Deze stukken worden herkenbaar en traceerbaar gearhiveerd.

6.2.3 Specifieke taken van de penningmeester

De penningmeester bepaalt samen met de medebestuurders het financiële beleid en is verantwoordelijk voor het financiële beheer. De penningmeester:

- Stelt een begroting op gebaseerd op het activiteitenplan;
- Stuurt de goedgekeurde begroting op naar het Landelijk Bureau;
- Beheert de geldmiddelen en bankpassen en verricht betalingen aan rechthebbenden;

- Stelt een financieel jaarverslag op;
- Stuurt het goedgekeurde jaarverslag naar het Landelijk Bureau
- Stelt een afdrachtregeling op voor politiek vertegenwoordigers en voert deze na vaststelling in de afdelingvergadering uit.

6.2.4 Taken voor het bestuurslid met een speciale functie

Met name in grotere afdelingen zijn vaak meer dan drie bestuursleden. Gedacht kan worden aan een campagnecoördinator, een secretaris politiek, en een ledenmanager. Hierna worden enkele van deze speciale taken nader toegelicht.

De secretaris politiek

Het verdient aanbeveling een secretaris politiek in het afdelingbestuur te benoemen als schakel tussen regio en fractie. Het spreekt vanzelf dat zo'n intermediair als spil functioneert. Een profielschets zou er als volgt uit kunnen zien:

- Grote interesse in politieke vraagstukken;
- Bereidheid tot het 'volgen' van de fractie;
- In staat politiek handelen van de fractie te vertalen binnen en buiten de afdeling;
- In staat om politieke activiteiten te initiëren.

De campagnecoördinator

Vanuit het bestuur kan een campagnecoördinator worden aangewezen. Overigens kan er ook een speciale commissie ingesteld worden. Hierin zouden idealiter een bestuurslid en de lijsttrekker plaats moeten nemen om een goed contact met het bestuur en fractie te waarborgen.

Bestuurslid publiciteit

Voor vrijwel elke activiteit is publiciteit noodzakelijk. Hiervoor zijn nogal wat mogelijkheden. Te denken valt aan: websites, miniadvertenties, lokale televisie, vrije publiciteit, plaatselijk publicatieborden, de politieke map van de bibliotheek enz. Mocht in een bepaalde wijk of buurt een (omstreden) ontwikkeling gaande zijn, dan is een huis-aan-huis mailing met een uitnodiging voor een gesprek met de raadsfractie zinvol. Ook een enquête over een lokaal hot item kan veel opleveren.

Ledenmanager

De ledenmanager is verantwoordelijk voor de opvang en inzet van nieuwe leden. Het is daarbij belangrijk dat de Ledenmanager een goed overzicht heeft van de kwaliteiten en interesses van nieuwe leden zodat ze naar eigen vermogen en interesse benaderd kunnen worden om actief te worden. Het is belangrijk en effectief om nieuwe leden persoonlijk te benaderen, nieuwe ledenbijeenkomsten te organiseren en ook een folder, flyer of hand-out te hebben waarin informatie is opgenomen over de mogelijkheden om actief te worden.

6.3 De Gemeenteraadsfractie

Op dit moment heeft D66 circa 190 raadsleden. D66 is in elk van de provincies vertegenwoordigd met minimaal 1 raadslid (Flevoland en Zeeland), met uitzondering van Friesland. In de overige provincies zijn meer raadsleden, zoals in Noord-Holland met meer dan 50 raadsleden. Het is echter de verwachting dat het aantal raadszetels van D66 flink gaat groeien in 2010, tot wellicht wel meer dan 600, verspreid over meer dan 230

gemeenten. De meeste raadszetels zullen naar verwachting behaald gaan worden in de grote steden en de Randstedelijke provincies.

Ook Gemeenteraadsfracties maken over het algemeen gebruik van ondersteuning in de vorm van een fractiemedewerker, commissieleden en een steunfractie. De fractiemedewerker is een betaalde functie. Hij/zij kan ingezet worden voor allerlei organisatorische, communicatieve of inhoudelijke taken. De commissieleden worden benoemd door de Gemeenteraadsfractie en kunnen namens de fractie spreken in één of meer commissies van de Raad. Zo zijn er bijvoorbeeld commissieleden Ruimtelijke Ordening of Welzijn. Daarnaast worden er regelmatig bijeenkomsten met de gehele fractie georganiseerd waar één of meer steunfractieleden bij aansluiten. Deze leden hebben soms een eigen portefeuille en discussiëren in de fractievergaderingen mee over de standpunten van de fractie. Over het algemeen staan de fracties open voor nieuwe mensen om zich aan te sluiten bij de fractievergaderingen als steunfractielid of om zomaar een keer te komen kijken. Het is daarvoor het makkelijkst om even contact op te nemen met de fractiemedewerker.

"Met de lokale politiek sta je 'met je voeten in de klei', een uiterst vruchtbare bodem. Geholpen door dagelijkse verwondering over datgene in de stad wat ik tegenkom, maakt dat ik zaken kan veranderen en verbeteren op een D66-manier." – Marjolein de Jong, Fractievoorzitter Den Haag

6.4 Lokale activiteiten

De meeste D66-activiteiten worden georganiseerd op lokaal niveau. Deze worden over het algemeen door het afdelingsbestuur georganiseerd maar soms ook door de fractie. In sommige gevallen worden lokale activiteiten georganiseerd door het regiobestuur of het Landelijk Bureau, bijvoorbeeld als het gaat om oprichtingsbijeenkomsten van een nieuwe afdeling. De activiteiten op lokaal niveau kunnen bestaan uit de volgende activiteiten:

- *Nieuweledenbijeenkomsten.* Deze bijeenkomsten zijn speciaal voor nieuwe leden en omvatten vaak een kennismaking met het bestuur en – indien aanwezig – de fractie, een uitleg over de stand van zaken binnen de afdeling, de mogelijkheid om vragen te stellen en soms een rondleiding door het Gemeentehuis.
- *Algemene Afdelingsvergaderingen (AAV's).* Deze bijeenkomsten vormen het hoogste besluitvormingsorgaan binnen de afdeling. Hier worden besluiten genomen over het verkiezingsprogramma, nieuwe bestuursleden en vaak ook de nieuwe lijsttrekker.
- *Fractievergaderingen.* Fractievergaderingen zijn in beginsel openbaar en vrij toegankelijk. Het is meestal dan ook mogelijk om op korte termijn kennis te maken met de fractie en aan te sluiten bij de vergaderingen.
- *Debatten, werkbezoeken en rondetafelgesprekken.* Er worden op lokaal niveau regelmatig bijeenkomsten georganiseerd die bedoeld zijn om de fractie van input te voorzien en het netwerk te vergroten. Ze kunnen tevens als platform voor de leden

dienen om kennis op te doen en met andere leden van gedachten te wisselen over inhoudelijke onderwerpen.

- *Masterclasses en trainingen.* Naast de trainingen voor potentiële volksvertegenwoordigers die landelijk worden georganiseerd, worden ook lokaal regelmatig *masterclasses* en trainingen georganiseerd. Met name de grotere afdelingen organiseren hun eigen opleidingsactiviteiten. Deze variëren van incidentele debattrainingen tot reeksen activiteiten met inhoudelijke verdieping ter voorbereiding op de lokale verkiezingen.
- *Afdelingsborrels en andere informele bijeenkomsten.* Lokale politiek moet ook vooral leuk zijn. Daarom organiseren de meeste afdelingen maandelijks een borrel, een kerstdiner, een nieuwsjaarsreceptie en/of een jaarafsluiting. Tijdens dit soort bijeenkomsten staan gezelligheid, informeel kennis maken en met elkaar van gedachte wisselen over allerlei zaken voorop.
- *Bijeenkomsten van de (permanente) programmacommissie.* Ter voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen worden in de meeste afdelingen discussiebijeenkomsten georganiseerd met de programmacommissie om input te leveren aan het verkiezingsprogramma. Ook tussen verkiezingen in is er in sommige gevallen een permanente programmacommissie die verdieping zoekt op voor D66 belangrijke thema's en ook bezig is met langetermijnontwikkeling van de lokale D66-visie.
- *Campagneactiviteiten.* In campagnetijd zijn erg veel vrijwilligers nodig om de campagne succesvol te laten zijn. Campagneactiviteiten variëren van flyeren en straatcampagne tot online campagne en debatten. Daarnaast worden er in veel afdelingen ook tussen de verkiezingen in campagneactiviteiten ontplooid in het kader van de permanente campagne.

Deze activiteiten zijn over het algemeen te vinden op de lokale D66-websites. Een overzicht van deze websites is te vinden op de landelijke website: www.d66.nl/afdelingen.

6.5 Lokale leden

D66 kent – naast leden die lid zijn van de landelijke partij en daarmee automatisch ook lid zijn van de afdeling – ook lokale leden. Een lokaal lid heeft sympathie voor D66, maar vindt lid worden van de landelijke partij een stap te ver. Door het lokaal lidmaatschap wordt wel blijk gegeven aan steun aan de afdeling. Afdelingen kunnen zelf besluiten om een lokaal lidmaatschap in te stellen en lokale leden te werven. Het afdelingsbestuur zorgt zelf voor inning van contributie en registratie van het lokaal lid.

Het lokale lid heeft op afdelingsniveau dezelfde rechten als gewone leden, maar kan zich niet kandidaat stellen voor de D66-lijst van de Gemeenteraad en kan ook niet aan de stemming daarvoor deelnemen, aldus besloten op het voorjaarscongres in 2009. Het is wel mogelijk om dispensatie hiervoor aan te vragen bij het Landelijk Bestuur. Daarvoor kun je contact opnemen met de secretaris van het Landelijk Bestuur Gerhard Brunsveld, g.brunsveld@d66.nl.

6.6 Het oprichten van een nieuwe afdeling

Wanneer een gemeente nog geen zelfstandige D66-afdeling heeft, zijn de leden die daar wonen ondergebracht bij een andere afdeling of bij de regio. Het is de afdeling of de regio die samen met een initiatiefgroep en het Landelijk Bureau de weg naar een nieuwe afdeling effent. Dit kan doordat de leden binnen de afdeling of de bestaande afdelingen binnen de regiovergadering tot het besluit komen tot de oprichting van een nieuwe afdeling.

Het besluit om een afdeling al dan niet op te richten hangt af van een aantal factoren. Daarvoor kan geen blauwdruk worden gemaakt. De ervaring leert dat voor het oprichten van een afdeling 5 tot 10 redelijk actieve leden nodig zijn. En minimaal drie van die leden moeten een bestuur willen vormen. De kans op raadszetels, het elan en de motivatie van de initiatiefgroep, een specifieke lokale kwestie, het aantal kandidaten voor de Gemeenteraad, het percentage D66-stemmers bij de laatste verkiezingen en in de peilingen spelen allen een rol bij de afweging om een afdeling op te richten.

Het oprichten van een afdeling is niet moeilijk en kan door de onderstaande 10 stappen te volgen:

1. Neem contact op met het Landelijk Bureau en het Regiobestuur. Deze beide organen kunnen je verder helpen met het in contact komen met andere leden en kunnen tevens ondersteuning bieden tijdens en na het proces van oprichting.
2. Treed in contact met de overige leden van de afdeling en inventariseer de bereidwilligheid en interesse om D66 lokaal weer op de kaart te gaan zetten.
3. Organiseer een ledenbijeenkomst waarop leden van gedachten wisselen over hun interesses en de mogelijkheden en kansen voor D66. Nodig hierbij ook iemand van het Regiobestuur en/of het Landelijk Bureau uit.
4. Indien er voldoende interesse en potentie blijkt te zijn, kan er overgegaan worden tot officiële oprichting van de afdeling. Dit gebeurt door het uitroepen van een Algemene Afdelingsvergadering (AAV) waarvoor alle leden worden uitgenodigd.
5. Oprichting van een afdeling kan niet geschieden zonder bestuur. Bij de aankondiging van de AAV moet dan ook de mogelijkheid geboden worden aan de leden om zich kandidaat te stellen voor het bestuur. Er wordt altijd gestreefd naar minimaal drie bestuursleden, waaronder een secretaris, penningmeester en een voorzitter.
6. Op de AAV dient verder een aantal besluiten genomen te worden, zoals de eventuele installering van een financiële commissie (kascontrolecommissie), de aanneming van een afdelingsreglement, deelname aan de komende verkiezingen, een tijdspad en draaiboek voor deze verkiezingen, etc.
7. Na de AAV is het nodig om de oprichting ook officieel te melden aan het Landelijk Bureau, met daarbij de samenstelling van het bestuur en een verslag van de bijeenkomst. Landelijk wordt je vervolgens geregistreerd waarmee het bestuur voortaan ook op de hoogte wordt gehouden van nieuwe ontwikkelingen en je toegang hebt tot het bestuursgedeelte van Intranet, waaronder de ledenlijst met contactgegevens.
8. Vervolgens is het goed om je financiën op orde te krijgen. Daarbij is het nuttig om bij de laatste penningmeester of secretaris navraag te doen over de stand van zaken qua financiën. Als er geen D66-rekening (meer) is, kan er een nieuwe rekening worden aangevraagd bij het Landelijk Bureau. Tevens is er voor nieuwe afdelingen een beperkt bedrag beschikbaar om de afdeling op te starten.

9. Dan is het goed om als bestuur helder af te spreken wat je gaat doen en wie dat gaat doen. De eerste bestuursvergadering is dan ook essentieel om de lijnen voor de toekomst uit te zetten en een heldere taakverdeling af te spreken.

10. Tot slot is het belangrijk om de leden van de afdeling voldoende te betrekken. Dit houdt onder meer in: de regelmatige organisatie van activiteiten, het versturen van een regelmatige nieuwsbrief, en het openstaan voor suggesties van nieuwe leden. Door leden te enthousiasmeren en verantwoordelijkheden te geven, organiseer je spoedig een dynamische en levendige afdeling!

Initiatiefnemers wordt verzocht contact op te nemen met het Landelijk Bureau. Dit kan via de contactpersoon voor Leden & Afdelingen Jeroen Mimpfen bereikbaar via 070 356 60 66 of j.mimpfen@d66.nl.

7. Contactpersonen

7.1 Landelijk Bestuur

Hieronder een overzicht van de leden van het Landelijk Bestuur. Allen zijn bereikbaar via de ambtelijk secretaris van het Landelijk Bestuur, Gerhard Brunsveld, telefoon 070 356 60 28 of e-mail g.brunsveld@d66.nl.

- Ingrid van Engelshoven, voorzitter
- Jan Petit, vice-voorzitter politiek
- Annelies Koningsveld, vice-voorzitter organisatie
- Menno Witteveen, penningmeester
- Marty Smits, lid marketing & ledenwerving
- Joris Backer, lid kennis & deskundigheid
- Danielle Paulssen, lid debat centraal
- Robert Farla, internationaal secretaris (ad interim)

7.2 Contactpersonen Landelijk Bureau

Hieronder een overzicht van de vaste medewerkers van het Landelijk Bureau en hun e-mailadressen. Allen zijn telefonisch bereikbaar via het algemene nummer van het Landelijk Bureau 070 356 60 66.

Bestuurszaken

Robert Strijk, directeur Landelijk Bureau, e-mail r.strijk@d66.nl.

Gerhard Brunsveld, ambtelijk secretaris Landelijk Bestuur en hoofd interne zaken, e-mail g.brunsveld@d66.nl.

Financiën & Fondsenwerving

Robert Strijk, directeur Landelijk Bureau, e-mail r.strijk@d66.nl.

Tina Schulte, medewerker financiën, e-mail t.schulte@d66.nl.

Ahmed Fadlaoui, medewerker financiën, e-mail a.fadlaoui@d66.nl.

Simone Timmermans, fondsenwerving, e-mail s.timmermans@d66.nl.

Ledenadministratie

Naz Sevilmis en Jacqueline Wasmus, e-mail ledenadministratie@d66.nl.

Opleidingen & Bestuurdersvereniging

Klaartje Sluijs, coördinator opleidingen en secretaris Bestuurdersvereniging, e-mail k.sluijs@d66.nl.

Martine van Schoor, medewerker opleidingen, e-mail m.vanschoor@d66.nl.

Leden & Afdelingen

Jeroen Mimpfen, hoofd leden & afdelingen, e-mail j.mimpfen@d66.nl.

Lars Nanninga, medewerker nieuweledenbijeenkomsten & ondersteuning kleine afdelingen, e-mail l.nanninga@d66.nl.

Marketing & Communicatie

Luuk Versluis, hoofd marketing & communicatie, e-mail l.versluis@d66.nl.

Bart Rietveld, medewerker marketing & communicatie, b.rietveld@d66.nl.

Evelien van Wieringen, medewerker marketing & communicatie, e.v.wieringen@d66.nl.

Bart Koek, medewerker marketing & communicatie, b.koek@d66.nl.

Maike Alleblas, webbeheerder, e-mail m.alleblas@d66.nl.

Erik Veldman, redactie De Democraat, e-mail e.veldman@d66.nl.

Kenniscentrum

Frank van Mil, hoofd Kenniscentrum en coördinator Plein66, e-mail f.vanmil@d66.nl.

Corina Hendriks, medewerker Kenniscentrum en redactie Idee, e-mail c.hendriks@d66.nl.

Jan Remmert Fröling, projectcoördinator lokale verkiezingsprogramma's. e-mail j.froling@d66.nl.

Sven-Åke Hulleman, medewerker Kenniscentrum, procesbegeleiding programmawerkgroepen PPC, s.hulleman@d66.nl.

Internationaal Secretariaat

Maartje Jansen, international officer, e-mail m.jansen@d66.nl.

Secretariaat

Adrienne Warburg en Jeanette van Soelen, e-mail secretariaat@d66.nl.

Het adres van het Landelijk Bureau: Laan van Meerdervoort 50, Postbus 660, 2501 CR Den Haag. Per 1 oktober verhuist het Landelijk Bureau naar de Hoge Nieuwstraat 30 (vlakbij de Hofvijver), Den Haag.

7.3 Lokale en regionale contactpersonen

Op de website van D66 is een actueel overzicht te vinden van de lokale en regionale contactpersonen. Mocht jouw afdeling of regio er niet bij staan, kun je altijd even contact opnemen met Jeroen Mimpfen via j.mimpfen@d66.nl. Hij kan je altijd meer informatie geven over de stand van zaken van D66 bij jou in de buurt en je in contact brengen met lokale of regionale D66-vertegenwoordigers.

8. Bijlagen

De volgende stukken zijn te downloaden via de website en/of opvraagbaar bij het Landelijk Bureau:

- Statuten vereniging Politieke Partij Democraten 66
- Huishoudelijk Reglement
- Handboek besturen